

Яворовенко Н.М., студент 6-КМ-1А курсу
факультету № 2 навчально- наукового
інституту № 4 Національної академії
внутрішніх справ *Науковий керівник:*
кандидат юридичних наук, доцент
Калиновський Б.В.

ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ В УКРАЇНІ ЯК ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Гендерна рівність є однією з ознак правової держави. Держава зобов'язана забезпечувати дотримання прав людини, передбачених міжнародним законодавством. Однак, незважаючи на багатообіцяючі зміни в міжнародному праві та практиці, жінки з усього світу досі стикаються з повсякденною реальністю. Жіночій половині часто бракує засобів та знань, необхідних для використання системи прав людини, для боротьби проти дискримінації.

Тему гендерної нерівності в своїх наукових роботах розглядали як українські вчені так і зарубіжні вчені. Великий внесок в дослідження даної проблеми внесли В. Сакевич, М. Фозикош, Зайцев О., Кись О., Власенко О., Берн Ш., Шваб К., Тайсон Л. та інші. Дана проблема тісно переплітає в собі як юридичні так і соціально-економічні науки.

Принцип статевої рівності закріплює стаття 3 Конституції України і передбачає рівність чоловіків і жінок у всіх сферах

життя. В доповнення до цього Україна ратифікувала низку міжнародних актів, зокрема Декларацію прав людини, прийняту ООН в 1948 році, яка проголошує, що кожна людина, незалежно від статі має право на рівні права. Можна з впевненістю зазначити, що в законодавчому аспекті Україна є досить розвиненою країною, однак досі існують проблеми та перешкоди з реалізацією цих нормативних актів.

Реальна ситуація в країні ще далека від повного подолання нерівності чоловіків і жінок. В Україні станом на 1 січня 2015 року постійно проживає близько 23 мільйонів жінок та 20 мільйонів чоловіків. Держкомстат надає дані про те, що заробіток українок становить лише 73% заробітної плати чоловіків. Жінки в Україні переважно зайняті в соціально важливих, але низько оплачуваних державних секторах: дошкільні заклади, середні школи, де 99% працівників - жінки. Досить відсталою залишається наша країна і стосовно представництва жінок в політиці, займаючи 117 місце серед 134 країн Світу. Політичний вплив жінок складає лише 8% у Верховній Раді України, 35% у Європейському Парламенті, 47% у Швеції, 20% в Польщі. [3]

Україна задля вирішення проблеми гендерної нерівності обрала правильний шлях, беручи за основу приклади країн ЄС та США. Варто зазначити, що досі жодна країна світу не подолала гендерну нерівність, хоча вже прийнята велика кількість законів, програм, декларацій на цю тему. Верховною Радою України у 2005 році було прийнято Закон Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, який визначив гендерну рівність як рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Даний закон також передбачив впровадження позитивних дій - спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією та Законами України [1].

Про те, які шляхи пропонує держава Україна для розв'язання даної проблеми найбільш повно описує Державна Програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року. Програма пропонує вдосконалення законодавства та приведення його у відповідність

з законодавством Європейського Союзу. Програма також пропонує формування культури гендерної рівності в суспільстві, позитивна дискримінація жінок в сфері зайнятості, дослідження гендерної нерівності як науки.

Однак законодавець не враховує той факт, що проблема гендерної нерівності в ЄС та Україні не завжди має спільну причину, що правова культура та правова свідомість, а також менталітет в країнах ЄС та в Україні не є тотожними, а тому і шляхи мають бути відповідними для української свідомості [2].

Організація Об'єднаних Націй зараховує проблему гендерної нерівності до ряду глобальних і рекомендує державам-членам змінювати існуючі гендерні моделі, які містять в собі систему нерівних цінностей та подвійних стандартів.

Більшість документів запропонованих ООН та іншими міжнародними організаціями містять в собі положення про те, що рівність між чоловіками і жінками сприяє повноцінному соціально-економічному та демографічному розвитку суспільства. До ряду організацій, які мають на меті подолання проблеми статевої дискримінації відносять: ООН - жінки, ЮНІФЕМ, Міжнародна жіноча ліга за мир та свободу, Глобальний фонд для жінок та інші [6].

Беручи до уваги досвід інших країн світу, варто зазначити, що досі не існує жодного суспільства в світі, де до жінок відносились би так само, як і до чоловіків. Жінки складають приблизно половину населення Землі і заслуговують на те, щоб отримати однаковий доступ до охорони здоров'я, освіти, заробітної плати, впливу та політичних прав, як і чоловіки. Відповідно до даних Світового економічного форуму за 2014 рік до подолання гендерної нерівності наблизились Ісландія, Фінляндія, Норвегія, Швеція, Данія. Україна посіла в даному рейтингу 56-е місце поруч з Польщею, Болівією та Хорватією, а Росія аж на 75-ій позиції. Світовий економічний форум прокує, що для повного подолання гендерної нерівності, Світу знадобиться 81 рік [5].

Гендерні відносини тісно переплітаються з загальною соціально-економічною модернізацією суспільства і впровадженням нових технологій, тому нерівність чоловіків і жінок є проблемою, яка потребує негайного вирішення.

Одним з шляхів вирішення проблеми є необхідність інформування жінок про випадки порушення прав жінок та створення позитивних прецедентів в українському законодавстві. Існує потреба в активній участі жінок в політичному житті суспільства, у відстоюванні своїх законних прав та свобод. Варто створити сприятливі умови для працевлаштування жінок, зокрема в політичних структурах, на високих державних посадах, квотування посад для жінок в Кабінеті Міністрів України, Верховній Раді України, дипломатичних представництвах України за кордоном, що сприятиме створенню позитивного іміджу країни на міжнародній арені [4].

Важливим є створення інституту відповідальності за дискримінацію жінок у будь-якій сфері суспільного життя. В боротьбі за свої права та рівність, жінкам варто залучитись підтримкою чоловічого населення країни, які підтримують політику гендерної рівності. Проведення відповідної пропадаганди через медіаресурси може стати початком зародження відповідної правової культури як серед жінок, так і серед чоловіків, які по закону є рівними в своїх правах та свободах.

Гендерна нерівність досі існує в українському суспільстві в більшості сфер нашого життя. Статева дискримінація гальмує розвиток суспільства, що підтверджується наступними наслідками: знижується продуктивність праці, гальмується економічний ріст. Кількість організацій, що борються за права жінок в Україні зростає, а присутність жінок в політиці стрімко знижується. Це свідчить про те, що державна політика в сфері створення паритетних умов чоловіків і жінок є неефективною та погано скоординованою. До того ж українські громадські організації в основному реалізують свої проекти за рахунок закордонних донорських організацій. Жіночій половині країни варто частіше привертати увагу влади та медіа до випадків порушення своїх прав: а також проявляти більш активну життєву позицію.

Список використаних джерел

1. Закон України Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>.

2. Про затвердження Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2013 року № 717 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/717-2013> -%D0%BF.

3. Державний комітет статистики України. Статистичні таблиці щодо становища жінок і чоловіків в Україні: [Електронний ресурс] - К. - Режим доступу: http://www.hearts.in.ua/articles/heart_statistics/687.php

4. Кісь О. Гендерні аспекти реклами: сексизм як негативний чинник формування гендерних відносин в Україні//Законотворчість: практичні аспекти впровадження принципу рівних можливостей жінок і чоловіків в діяльності Верховної Ради України / Програма сприяння Парламенту II: Програма розвитку законотворчої політики. - К. Москаленко О М. ФОП, 2010 - С. 57-65.

5. The Global Gender Gap Report 2014 [Electronic source]. - Access:<http://reports.wefomm.org/gk>bal-gender-gap-report-2014/rankings/>

6. 7 самых влиятельных женских организаций [Электронный ресурс] : Интернет-портал - М. - Ольга Бахлина - ООО - Форбс - Режим доступа: <http://m.forbes.ru/artide.php?id=125708>.

Шевченко Ю.В., слухач 4-В курсу навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Варивода В.І.*

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В РЕАЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Відповідно до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» на Державну прикордонну службу України покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні.

Серед основних функцій Державної прикордонної служби України особливе місце посідає участь у протидії незаконній